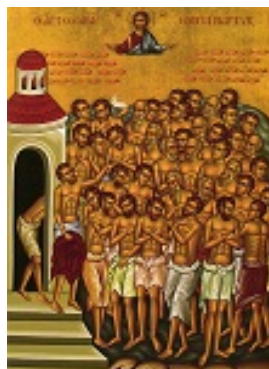

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που μαρτύρησαν στη Σεβάστεια

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/33/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 13/3/2014 11:49:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 29/03/2025 09:27:51

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 9 Μαρτίου εκάστου έτους.

Ιερά Λείψανα: Η σιαγόνα του Αγίου Αγλαΐου βρίσκεται στην Ιερά Μονή Κωνσταμονίτου Αγίου Όρους.

Ημ/νια Βίου: 13/3/2014 11:49:00 μμ

Βιογραφία

Πληροῦμεν ὑστέρημα σοῦ, Σῶτερ, πάθους,
Τεσσαράκοντα, συντριβέντες τὰ σκέλη.
Ἄμφ' ἐνάτη ἐάγη σκέλη ἀνδρῶν τεσσαράκοντα.

Και οι σαράντα αυτοί Ἅγιοι ἦταν στρατιῶτες στο πιο ἐπίλεκτο τάγμα του στρατοῦ του Λικινίου. Ὄταν αὐτός εξαπέλυσε διωγμό κατά των χριστιανῶν, οι Ἅγιοι σαράντα συλλαμβάνονται ἀμέσως ἀπὸ τον ἐπαρχο Ἀγρικόλα (στη Σεβάστεια). Στην ἀρχή τους ἐπαινεί και τους ὑπόσχειται ἀμοιβές και ἀξιώματα, για να ἀρνηθῶν την πίστη τους. Τότε ἕνας ἀπὸ τους σαράντα, ο Κάνδιδος, ἀπαντά: «Ευχαριστοῦμε για τους ἐπαινους της ἀνδρείας μας. Ἄλλ' ο Χριστός, στον ὅποιο πιστεύουμε, μας διδάσκει ὅτι στον καθένα ἀρχοντα πρέπει να του προσφέρουμε ὅ,τι του ἀνήκει. Και γι' αὐτό στο βασιλέα προσφέρουμε τη στρατιωτική ὑπακοή. Ἀν, ὁμως, ἐνῶ ἀκολουθοῦμε το Ευαγγέλιο, δεν ζημιώνουμε το κράτος, ἀλλὰ μάλλον το ωφελοῦμε με την υπηρεσία μας, γιατί μας ἀνακρίνεις για την πίστη πού μορφώνει τέτοιους χαρακτήρες και οδηγεί σε τέτοια ἔργα;» Ο Ἀγρικόλας κατάλαβε ὅτι δεν μπορούσε να τους ἐπιβληθεῖ με ἡρεμο τρόπο και διέταξε να τους βασανίσουν. Ὄποτε, μια παγωμένη χειμωνιάτικη νύχτα, τους ρίχνουν στα κρῦα νερά μιας λίμνης. Το μαρτύριο ἦταν φρικτό. Τα σώματα ἀρχισαν να μελανιάζουν. Ἀλλὰ αὐτοί ἐνθάρρυναν ο ἕνας τον ἄλλο, λέγοντας: «Δριμύς ο χειμῶν, ἀλλὰ γλυκὺς ο παράδεισος. Λίγο ἀς υπομείνουμε και σε μια νύχτα θα κερδίσουμε ολόκληρη την αἰωνιότητα».

Ἐνῶ προχωροῦσε το μαρτύριο, ἕνας μόνο λιποψύχησε και βγήκε ἀπὸ τη λίμνη. Τον ἀντικατέστησε ὁμως ο φρουρός (Ἀγλαῖος), που εἶδε τα στεφάνια πάνω ἀπὸ τα κεφάλια τους. Ὁμολόγησε το Χριστό, μπήκε στη λίμνη και μαζί με τους 39 παίρνει και αὐτός το στεφάνι του μαρτυρίου, ἀφού μισοπεθαμένους τους ἔβγαλαν το πρωί ἀπὸ τη λίμνη και τους συνέτριψαν τα σκέλη. Τα μαρτυρικά λείψανα ευρέθησαν ἀπὸ τους Χριστιανούς σε κάποιο γκρεμό, ὅπου εἶχαν συναχθεῖ κατά θεία οἰκονομία και ἐνταφιάσθηκαν με ευλάβεια.

Στον Ευεργετικό ἀναφέρεται ὅτι ἐνῶ οι Ἅγιοι Τεσσαράκοντα Μάρτυρες βρίσκονταν στο στάδιο της ἀθλήσεως ἔχοντας παραμείνει ὅλη τη νύχτα μέσα στην παγωμένη λίμνη και καθὼς τους ἔσερναν στον αἰγιαλό για να τους συντρίψουν τα σκέλη, η μητέρα ἐνός Μάρτυρος παρέμενε ἐκεῖ πάσχουσα με αὐτούς, βλέποντας το παιδί της που ἦταν νεότερο στην ηλικία ἀπὸ ὅλους, μήπως και λόγω του νεαροῦ της ηλικίας και της ἀγάπης προς την ζωή, δειλιάσει και βρεθεῖ ἀνάξιο της τιμῆς και της τάξεως των στρατιωτῶν του Χριστοῦ. Στεκόταν λοιπόν, ἐκεῖ και ἀπλωνε τα χέρια της προς το παιδί της λέγοντας: «Παιδί μου γλυκύτατο, ὑπόμεινε για λίγο και θα καταστεῖς τέκνο του Ουράνιου Πατέρα. Μην φοβηθεῖς τις βασάνους. Ἰδού, παρίσταται ως βοηθός σου ο Χριστός. Τίποτε δεν θα εἶναι ἀπὸ ἐδῶ και πέρα πικρό, τίποτα το ἐπίπονο δεν θα ἀπαντήσεις. Ὅλα ἐκεῖνα παρήλθαν, διότι ὅλα αὐτά τα νίκες με τη γενναιότητά σου. Χαρά μετὰ ἀπὸ αὐτά, ἀνεση, ευφροσύνη. Ὅλα αὐτά θα τα γεύεσαι, διότι θα εἶσαι κοντά στον Χριστό και θα πρεσβεύεις εἰς Αὐτόν και για μένα που σε γέννησα».

Τα λείψανα των Ἀγίων βρήκε με θεία ὀπτασία, το ἔτος 438 μ.Χ., η αυτοκράτειρα Πουλχερία (βλέπε 17 Φεβρουαρίου) κρυμμένα στο ναό του Ἁγίου Θύρσου, πίσω ἀπὸ τον ἀμβωνα, στον τάφο της διακόνισσας Ευσέβειας σε δύο ἀργυρές θήκες, οι οποίες κατά την διαθήκη της Ευσέβειας, εἶχαν ἐναποτεθεῖ στον τάφο της στο μέρος της κεφαλῆς της. Στην συνέχεια η Πουλχερία οἰκοδόμησε ναό ἔξω ἀπὸ τα τείχη των Τρωαδησιῶν.

Σπουδαία από ιστορικής απόψεως θεωρείται από νεότερους ερευνητές η Διαθήκη των Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, η οποία αποσκοπεί στο να παρεμποδίσει τον διασκορπισμό των ιερών λειψάνων τους μεταξύ των Χριστιανών, πράγμα συνηθισμένο στην Ανατολή κατά τους χρόνους εκείνους.

Οι γονείς του Μεγάλου Βασιλείου (βλέπε εδώ), που κατείχαν «κόνιν» και τεμάχια των ιερών λειψάνων των Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, ανήγειραν τον πρώτο ναό στην Ανατολή εις τιμήν των Αγίων, όπου και ετάφησαν, σε κτήμα τους στον Πόντο.

Ναός αφιερωμένος στους Αγίους Τεσσαράκοντα Μάρτυρες υπήρχε στην περιοχή Μέση της Κωνσταντινούπολης, που είχε ανεγερθεί από τον αυτοκράτορα Τιβέριο Α' (579 - 582 μ.Χ.) και συμπληρωθεί από τον αυτοκράτορα Μαυρίκιο (582 - 602 μ.Χ.). Το ναό κατεκόσμησε ο Ανδρόνικος ο Κομνηνός (1183 - 1185 μ.Χ.). Στο ναό αυτό λειτουργούνταν κατά την ημέρα της μνήμης των Αγίων Μαρτύρων οι αυτοκράτορες. Άλλοι ναοί υπήρχαν:

α) στο παλάτι, και ο οποίος πανηγύριζε στις 27 Αυγούστου,

β) στη νήσο Πλάτη, ή Πλατεία,

γ) στη μονή της Χώρας,

δ) στην Έμμεσα της Συρίας.

Η Σύναξη αυτών ετελείτο στο αγιότατο Μαρτύριό τους πλησίον του Χαλκού Τετραύλου.

Τέλος αξίζει να αναφέρουμε ότι οι Άγιοι Τεσσαράκοντα Μάρτυρες είναι προστάτες της Ι. Μ. Ξηροποτάμου στο Άγιον Όρος, το Καθολικό της οποίας τιμάται στη Μνήμη τους.

Κατά τους Παρισινούς Κώδικες 1575 και 1476 τα ονόματα τους ήταν: Κυρίων, Κάνδιδος (ή Κλαύδιος), Δόμνας, Ευτύχιος (ή Ευτυχής), Σεβηριανός, Κύριλλος, Θεόδουλος, Βιβιανός, Αγγίας, Ησύχιος, Ευνοϊκός, Μελίτων, Ηλιάδης (ή Ηλίας), Αλέξανδρος, Σακεδών (ή Σακερδών), Ουάλης, Πρίσκος, Χουδίων, Ηράκλειος, Εκδίκιος, (ή Ευδίκιος), Ιωάννης, Φιλοκτήμων, Φλάβιος, Ξάνθιος, (ή Ξανθιάς), Ουαλέριος, Νικόλαος, Αθανάσιος, Θεόφιλος, Λυσίμαχος, Γάιος, Κλαύδιος, Σμάραγδος, Σισίνιος, Λεόντιος, Αέτιος, Ακάκιος, Δομετιανός (ή Δομέτιος), δυο Γοργόνιοι, Ιουλιανός, (ή Ελιανός ή Ηλιανός), και Αγλάϊος ο καπικλάριος. (Ορισμένοι Κώδικες αναφέρουν και επιπλέον των σαράντα ονόματα, όπως αυτά των Αγίων Αειθάλα, άλλου Γοργονίου κ.λ.π.).

Λειτουργικά κείμενα

Απολυτίκιον

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖω Πνεύματι, συγκροτηθέντες, δῆμος ὠφθητε, τροπαιοφόρος, Ἀθλοφόροι Χριστοῦ Τεσσαράκοντα, διὰ πυρὸς γὰρ καὶ ὕδατος ἔνδοξοι, δοκιμασθέντες λαμπρῶς ἐδοξάσθητε. Ἄλλ' αἰτήσασθε, Τριάδα τὴν ὑπερούσιον, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἄτερον Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α'.

Τὰς ἀληθόνας τῶν Ἁγίων, ἃς ὑπὲρ σοῦ ἔπαθον, δυσωπήθητι, Κύριε· καὶ πάσας ἡμῶν τὰς ὀδύνας ἴασαι, φιλάνθρωπε δεόμεθα.

Ἄτερον Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τοὺς γενναίους ὀπίτας τοῦ τῶν ὄλων δεσπύζοντος, τοὺς συγκροτηθέντας ἐν πίστει, ὁμοφώνως τιμῆσωμεν· Χριστῷ γὰρ στρατευθέντες εὐσεβῶς, δι' ὕδατος διήλθον καὶ πυρὸς, καὶ πρὸς θεῖαν εἰσέλθοντες ἀναψυχὴν, προΐστανται τῶν βοώντων· δόξα τῷ ἐνισχύσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ στεφανώσαντι, δόξα τῷ θαυμαστώσαντι ὑμᾶς, Τεσσαράκοντα Μάρτυρες.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Συντεταγμένοι εὐσεβεῖα καὶ στερρότητι μαρτυρικῶς τὸν δυσμενῆ ἐθριαμβεύσατε, Τεσσαράκοντα γενναῖοι Χριστοῦ ὀπλίται· Ἄλλ' ὡς σύμμορφοι ἐν ἄθλοις καὶ ἐν χάριτι, Ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰρήνῃ συντηρήσατε τοὺς κραυγάζοντας, χαίροις ἅγιον σύνταγμα.

Ἄτερον Κοντάκιον

Ἦχος πλ. β'. Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν.

Πάσαν στρατιάν, τοῦ κόσμου καταλιπόντες, τῷ ἐν οὐρανοῖς Δεσπότη προσεκολλήθητε, Ἀθλοφόροι Κυρίου Τεσσαράκοντα, διὰ πυρὸς γὰρ καὶ ὕδατος, διελθόντες μακάριοι, ἐπαξίως ἐκομίσασθε, δόξαν ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ στεφάνων πληθύν.

Μεγαλυνάριον

Τὸ τετραδεκάριθμον καὶ λαμπρόν, σύνταγμα τοῦ Λόγου, εὐφημήσωμεν ἐν ὧδαῖς· κρύει καὶ πυρὶ γάρ, στερρῶς δοκιμασθέντες, ἐστέφθησαν ἀξίως, οἱ Τεσσαράκοντα.

Ὁ Οἶκος

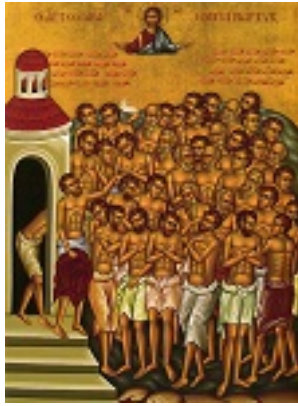
Τῷ ἐν θρόνῳ ἀστέκτῳ ἐποχουμένῳ, τῷ ἐκτείναντι τὸν οὐρανὸν καθάπερ δέρριν, τῷ τὴν γῆν ἐδράσαντι, καὶ συνάξαντι τὰ ὕδατα εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, τῷ τὰ πάντα ἐκ μὴ ὄντων ποιήσαντι ὑπάρχειν, καὶ πᾶσι χορηγοῦντι πνοὴν καὶ ζωὴν, τῷ προσδεχομένῳ τῶν Ἀρχαγγέλων τὸν ὕμνον, καὶ ὑπ' ἀγγέλων δοξαζομένῳ, καὶ ὑπὸ πάντων προσκυνουμένῳ, Χριστῷ τῷ παντοκράτορι, τῷ Πλάστῃ καὶ Θεῷ ἡμῶν, προσπίπτω ὁ ἀνάξιος προσάγων μου τὴν δέησιν, λόγου χάριν αἰτῶν, ἵνα ἰσχύσω εὐσεβῶς ὑμνησαὶ κάγῳ τοὺς Ἁγίους, οὓς αὐτὸς ἔδειξας νικητάς, δωρησάμενος αὐτοῖς δόξαν ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ στεφάνων πληθύν.

Κάθισμα

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν.

Τῷ Χριστῷ στρατευθέντες μαρτυρικῶς, τὸν ἐχθρὸν καθελόντες ἀθλητικῶς, ἔργοις ἐκπληρώσαντες, τοῦ Προφήτου τὰ ῥήματα· διὰ πυρὸς γὰρ καὶ ὕδατος, γενναίως διήλθετε, ἀναψυχὴν εὐράμενοι, ζωὴν τὴν αἰώνιον· ὅθεν καὶ στεφάνους οὐρανόθεν λαβόντες, χοροῖς συνευφραίνεσθε, Ἄσωμάτων δυνάμεων, Ἀθλοφόροι πανεύφημοι, πρεσβεύσατε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἀγίαν μνήμην ὑμῶν.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που μαρτύρησαν στη Σεβάστεια

Φορητή εικόνα των Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων στην Ι. Μ. Βατοπεδίου του Αγίου Όρους

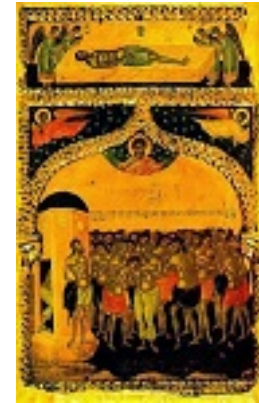
Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που μαρτύρησαν στη Σεβάστεια

Φορητή εικόνα των Αγίων Τεσσαράκοντα του 16ου αιώνα μ.Χ. Φυλάσσεται στην Ι. Μ. Αγίου Ιωάννου Θεολόγου Πάτμου

Φορητή εικόνα των Αγίων Τεσσαράκοντα του 16ου αιώνα μ.Χ. Φυλάσσεται στο εικονοφυλάκιο της Ι. Μ. Παντοκράτορος του Αγίου Όρους και αποδίδεται στον Θεοφάνη

Δίζωνη εικόνα της Ι. Μ. Ξηροποτάμου - άνω: Ο Επιτάφιος, κάτω: Οι Άγιοι Σαράντα μάρτυρες. Στο κάτω μέρος της εικόνας σώζεται η ακόλουθη αφιερωματική επιγραφή «Δέησις του Δούλ(ου) του Θε(ου)ύ [...] Έτους #ζσα' (1563) (1563 μ.Χ.) - Κρητική σχολή

Φορητή εικόνα των Αγίων
Τεσσαράκοντα από τον ομώνυμο Ι.
Ν. της Χώρας Πάτμου.
Χρονολογείται μεταξύ των ετών
1550 - 1590 μ.Χ.

Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που
μαρτύρησαν στη Σεβάστεια

Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που
μαρτύρησαν στη Σεβάστεια

Τοιχογραφία των Αγίων
Τεσσαράκοντα στον νάρθηκα της
ομώνυμης Ιεράς Μονής της Σπάρτης

Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που
μαρτύρησαν στη Σεβάστεια

Το μαρτύριο των Αγίων
Μεγαλομαρτύρων Τεσσαράκοντα.
Τοιχογραφία του 15ου αιώνα στο
Καθολικό της Ι. Μ. Διονυσίου του
Αγίου Όρους

Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που
μαρτύρησαν στη Σεβάστεια - Ι. Μ.
Ξηροποτάμου

Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που
μαρτύρησαν στη Σεβάστεια - Ι. Μ.
Ξηροποτάμου

Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που
μαρτύρησαν στη Σεβάστεια

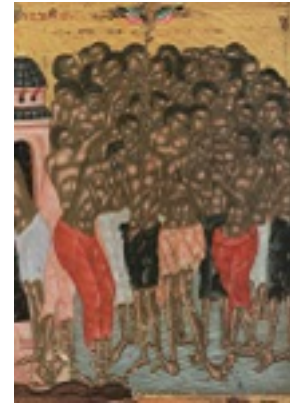

Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που μαρτύρησαν στη Σεβάστεια

Οι Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες της Σεβάστειας. Ανάγλυφο από ελεφαντόδοντο, Κωνσταντινούπολη, 10ος αιώνας μ.Χ. Μουσείο Βυζαντινής Τέχνης, Βερολίνο

Άγιοι Σαράντα Μάρτυρες που μαρτύρησαν στη Σεβάστεια

Άγιος Κυρίων

Άγιος Κάντιδος (ή Κλαύδιος)

Άγιος Δόμνας

Άγιος Ηράκλειος

Άγιος Σμάραγδος

Άγιος Ευνοϊκός

Άγιος Ουάλης

Άγιος Βιβιανός

Άγιος Κλαύδιος

Άγιος Πρίσκος

Άγιος Θεόδουλος

Άγιος Ιωάννης

Άγιος Ξάνθιος (ή Ξανθιάς)

Άγιος Σισίνιος

Άγιος Αγγιάς

Άγιος Αέτιος

Άγιος Φλάβιος

Άγιος Ακάκιος

Άγιος Εκδίκιος (ή Ευδίκιος)

Άγιος Λυσίμαχος

Άγιος Αλέξανδρος

Άγιος Ηλιάδης (ή Ηλίας)

Άγιος Ηλιάδης (ή Ηλίας) - Καζακίδου
Μαρία© (byzantineartkazakidou.
blogspot.com)

Άγιος Ιουλιανός (ή Ελιανός ή
Ηλιανός)

Άγιος Γοργόνιος

Άγιος Θεόφιλος

Άγιος Γάιος

Άγιος Λεόντιος

Άγιος Αθανάσιος

Άγιος Κύριλλος

Άγιος Σακεδών (ή Σακερδών)

Άγιος Νικόλαος

Άγιος Ουαλέριος

Άγιος Φιλοκτήμων

Άγιος Σεβηριανός

Άγιος Χουδίων

Άγιος Αγλαΐος ο καπικλάριος

Άγιος Μελίτων

Άγιος Ευτύχιος (ή Ευτυχής)

Άγιος Ησύχιος

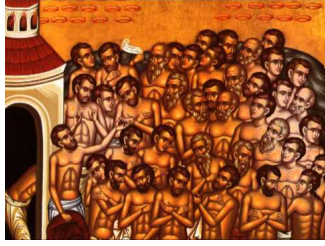
Η λειψανοθήκη με το απότμημα
ιερού λειψάνου ενός εκ των Αγίων
στον Ι. Ν. των Αγίων Τεσσαράκοντα
Χώρας Μυκόνου

Η σφραγίδα της Ιεράς Μονής
Ξηροποτάμου

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το απολυτίκιο!

Σχετικά κείμενα

---

1. [Διαθήκη τῶν Ἁγίων καὶ ἐνδόξων Σαράντα Μαρτύρων τῶν ὁποίων ὁ βίος ἐτελειώθηκε στὴ Σεβαστεία](#)
2. [Οἱ Ἅγιοι Σαράντα Μάρτυρες καὶ τὸ ὄραμα τοῦ Σελίμ Α΄ τοῦ Ἀκαμπτοῦ](#)

Σχετικές συνδέσεις

---

1. [Ἅγιοι Μαρκιανός καὶ Πουλχερία οἱ βασιλεῖς](#)
2. [Μνήμη Οικογένειας Μεγάλου Βασιλείου](#)
3. [Ἅγιος Ανατόλιος Πατριάρχης Κωνσταντινούπολης](#)

Παραπομπές

---

1. [ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ](#)
2. [ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ - ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ INTERNET](#)
3. www.synaxarion.gr
4. [ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ](#)
5. [ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ \(ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ\)](#)
6. [Ἁγίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου Συναξαριστῆς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ](#)
7. [Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον](#)
8. [ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΕΣ ΜΝΗΜΕΣ](#)
9. [ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΕΣ ΜΝΗΜΕΣ](#)